Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

6.9.2022

Dnro 2022_075
VH/4459/02.98.00.03/2022

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia

Harmaan talouden selvitysyksikön asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä laeiksi eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain, Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 89/2022 vp)

Lausuma

Harmaan talouden selvitysyksikkö (myöh. selvitysyksikkö) lausuu harmaan talouden torjunnan näkökulmasta ja pitää kannatettavana hallituksen esityksessä ehdotettua luotettavuussääntelyä, siihen liittyvää tiedonsaantioikeutta sekä valvontaviranomaisen mahdollisuutta käyttää selvitysyksikön tuottamia velvoitteidenhoitoselvityksiä tiedonsaantioikeutensa toteuttamisessa.

Perustelut

Luotettavuussääntely ja tiedonsaanti

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että toimijan tulee olla luotettava. Ehdotuksen 41 a §:n 2 momentin mukaan toimijaa ei pidettäisi luotettavana, jos
1) toimija on kuluvan tai kolmen arviota edeltäneen kalenterivuoden aikana toiminnassaan olennaisesti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta sivutuotteiden käytön ja hävittämisen turvallisuuden varmistamista tai sivutuotteita koskevien säännösten noudattamista kohtaan;
2) toimija on kuluvan tai kolmen arviota edeltäneen kalenterivuoden aikana olennaisesti laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen; tai
3) toimijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin.

Vastaavat vaatimukset on esityksessä ulotettu koskemaan oikeushenkilömuotoisen toimijan vastuuhenkilöitä ja omistajia, sekä harkinnanvaraisesti myös näiden omistamia tai hallinnoimia muita yrityksiä.

Esityksen 50 §:n 4 momentissa valvontaviranomaiselle ehdotetaan säädettäväksi kattava tiedonsaantioikeus julkisten velvoitteiden hoitamista koskeviin tietoihin edellä todetun luotettavuussäännöksen valvonnan mahdollistamiseksi. Harmaan talouden

selvitysyksikköä koskevaan lakiin ehdotetaan lisäksi muutosta, joka mahdollistaisi velvoitteidenhoitoselvityksen käyttämisen edellä todetun tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi.

Selvitysyksikkö toteaa, että esitetty säätelymalli vastaa aikaisemmin elintarvikelakiin, rehulakiin sekä lannoitelakiin otettuja säännöksiä. Selvitysyksikön näkemyksen mukaan nyt ehdotettujen säännösten avulla voitaisiin vähentää toimialan harmaan talouden määrää ja lisätä tasapuolista kilpailua. Velvoitteidenhoitoa koskevat tiedot voisivat lisäksi auttaa lakia valvovia viranomaisia valvonnan kohdentamisessa sellaisiin toimijoihin, jotka ovat laiminlyöneet lain muita määräyksiä.

Helsingissä 6.9.2022

Marko Niemelä
apulaisjohtaja
Harmaan talouden selvitysyksikkö
Verohallinto